

ніж споживати, результатом чого стає зменшення «ефективного попиту», яке призводить до уповільнення темпів зростання виробництва та зайнятості.

Джерела та література

1. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег: пер. с англ. / Дж. М. Кейнс; Общ. ред. и предисл. А. Г. Милейковский, И. М. Осадчая. М.: Прогресс, 1978. 494 с.: ил.
2. Стрішенець О. М. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Стрішенець, Л. В. Єлісеєва, В. І. Ліщук. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2014. 200 с.

Шевчук І. Л., Даценко Т. С. – магістри факультету економіки та управління СНУ імені Лесі Українки;

Матвійчук Н. М. – к. е. н., доцент кафедри аналітичної економіки та природо-користування СНУ імені Лесі Українки

Особливості утворення та поводження з відходами у Волинській області

Постановка проблеми. Подолання Україною екологічної кризи, участь у загальноєвропейських та світових проектах, що ставлять високі вимоги до охорони довкілля, змушує посилити увагу щодо вирішення проблем навколишнього середовища і, зокрема, щодо одного із головних чинників негативного впливу на нього, – відходів.

Мета дослідження – аналіз особливостей накопичення та поводження з відходами у Волинській області.

Результати дослідження. Протягом останнього десятиріччя в Україні продовжується прогресуюче накопичення відходів, не є винятком і Волинська область. Упродовж 2016 р. в області утворилося 684,0 тис. т відходів I–IV класів небезпеки. Переважну їх частку становлять відходи IV класу небезпеки, які за класифікатором визнані як мало небезпечні. На кінець 2016 р. на території області зберігалось близько 50,8 тис. т відходів, що майже удвічі менше, ніж у попередньому році [3, 106].

Серед підприємств, які мають найбільші обсяги накопичених відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, – «Луцькспец-

комунтранс» (76,4 % загального обсягу) та «Луцькводоканал» (23,6 %). На території шахтних відвалів м. Нововолинська площею понад 100 га, накопичено понад 36 млн т відходів вуглевидобутку. Лише незначна частина цих відходів утилізується при виробництві цегли на підприємствах будівельної промисловості області [1, 67].

В області нараховується близько 500 т непридатних та заборонених до використання пестицидів. Згідно з Законом України «Про Загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами» [2], на території області проведена інвентаризація та закінчено перший етап централізованого зберігання непридатних і заборонених хімічних засобів захисту рослин. Забезпечено централізоване зберігання 400 т непридатних пестицидів у 12 районах області [3, 106]. Кількість складів, де зберігаються непридатні та заборонені пестициди, скоротилася з 476 до 96, що зменшило ризик виникнення надзвичайних ситуацій при поводженні з цими небезпечними речовинами та відходами. Залишається невирішеним питання забезпечення централізованого зберігання 100 т непридатних пестицидів та агрохімікатів у Горохівському, Ківерцівському, Маневицькому районах. Гострою проблемою залишається знешкодження та утилізація небезпечних відходів, яких накопичено в області біля 2,5 тис. т [1, 69].

Відходи I–III класів небезпеки становлять незначну частку від загальної кількості, проте саме вони створюють ризики для здоров'я і навколишнього середовища. Відходи III класу небезпеки у Волинській області станом на кінець 2016 р. складають 2,1 тис. т, II класу небезпеки – 35,4 тис. т, I класу небезпеки – 13,4 тис. т. Як видно з рис. 1, упродовж 2015–2016 рр. спостерігається суттєве скорочення найбільш небезпечних відходів I класу (рис. 1). Видалення відходів у спеціально відведені місця чи об'єкти залишається домінуючим методом поводження з відходами. В 2016 р. рівень переробки відходів в області склав лише 18 % [3, 109].

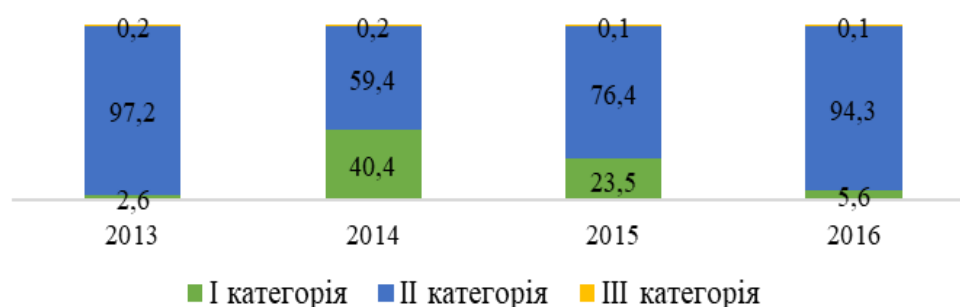

Рис. 1. Структура наявності відходів I–III класів небезпеки, % [2]

Найбільшої гостроти набула проблема твердих побутових відходів (ТПВ), пов'язана, насамперед, з їх збиранням, сортуванням, знешкодженням та утилізацією. На даний час в області існує унітарна система збирання відходів, при якій всі побутові відходи збираються в одну ємність. Ситуацію ускладнює відсутність ефективної системи збору та формування окремих видів відходів як вторинної сировини. Як результат, на сміттєзвалище потрапляє значна кількість матеріалів, які мають високу ресурсну цінність та підлягають переробці (скло, папір, метал). Система роздільного збирання відходів впроваджується поетапно на основі ПЕТ-пляшок. Роздільне збирання побутових відходів на даний час проводиться в м. Луцьку, Нововолинську, Горохові, Ківерцях та 10 населених пунктах Ківерцівського району, смт Іваничі, Шацьк. З метою вилучення небезпечних відходів із загальної маси ТПВ виготовлено і встановлено 87 спеціальних контейнерів для збору батарейок та акумуляторів в ДНЗ, школах, магазинах та автозаправках м. Луцьк, в результаті чого у 2016 р. було зібрано 3,1 т відпрацьованих батарейок та акумуляторів, які доставлені у м. Львів для подальшої переробки.

На сьогодні в області експлуатується 11 полігонів та 539 сміттєзвалищ ТПВ загальною площею близько 434 га [3, 107]. Об'єми ТПВ, що надходять для захоронення на полігони, практично перевищують проектні дані останніх у 2 рази, їх експлуатація здійснюється з порушенням норм екологічної безпеки та вимог природоохоронного законодавства.

Висновки. Розрив між прогресуючим накопиченням відходів і заходами, спрямованими на запобігання їх утворенню, утилізацію, знешкодження та видалення, зумовлює необхідність подальшого удосконалення нормативно-методичної та техніко-економічної системи поводження з відходами.

Джерела та література

1. Довкілля Волині 2016: стат. зб. / за ред. В. Ю. Науменка. Луцьк: Гол. упр. статистики у Волин. обл., 2017. 159 с.
2. Закон України «Про Загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами» від 14 вересня 2000 р. № 1947-III [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1947-14>
3. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області за 2016 рік // Волинська обласна державна адміністрація. Управління екології та природних ресурсів. Луцьк, 2017. 143 с.